

Sanctus dicuntur operari ... Digne ergo, et propter genas sponsus diligere promeretur, in quorum unione altitudo fecunda mysterii continetur, quam nobis aegrotantibus idem vertit pigmentarius in unguentum, proficientibus vero, Patre simul et Spiritu cooperantibus, in migmentum» (*l.c.*, 438).

Conclusio, his textibus attente ponderatis, obvia est. Apud Philippum de Harveng quaerenda non est expositio completa, theoretica, dignitatis S. Virginis. Ex eo autem quod Canticum Canticorum ita commentariis ornat ut in Sponso textus sacri intelligat Filium Incastratum et in Sponsa Beatam eius Matrem Virginem, iterum iterumque, variis terminis adhibit, occasionem invenit Philippus ut praeclara, stilo poetico, edicat de eximia dignitate Matris Dei. Fundamentum talis eximiae dignitatis reponenda est, iuxta ipsum, in gratiis concessis vi et ratione Annuntiationis ac Conceptionis virginalis exinde secutae. Quin immoretur Philippus in descriptione penitiori influxus Spiritus Sancti in hac sanctificatione Deiparae, huic influxui summum momentumtribuendum dicendus est.

J.B. VALVEKENS, O. Praem.

Gerardus Drunaeus, †3-1-1603 (Tongerlo)

Van de Tongerloose Norbertijn Gerardus Drunaeus is bekend dat hij ruime vermaardheid genoot in de wetenschappelijke kringen van de tweede helft der zestiende eeuw. Hij werd beschouwd als een van de beste wiskundigen van zijn tijd. Van Willibrord Bosschaerts (*Chronicon Tongerloëse*, AAT, 9 C 30, fol. 112r) vernemen we dat hij meerdere meetapparaten ontwierp die her en der verspreid raakten. In *The Martin d'Arcy Gallery of Art*, een afdeling van *The Loyola University Museum of Medieval and Renaissance Art* te Chicago U.S.A., wordt het bovenstuk of «troon» bewaard van een astrolabium dat in opdracht van Gerardus Grunaeus werd vervaardigd. Dat blijkt uit de tekst die in de hanger gegraveerd is: *Gerardus Drunaeus pastor Rethensis*. Het kunstvoorwerp is afkomstig uit de collectie van Ruth en Leopold Blumka te New York en werd aan de *d'Arcy Gallery* geschonken door Mr en Mrs Robert L. Metzenberg. Genummerd als aanwinst n° 11.75 wordt deze getuige van Drunaeus' wetenschap beschreven onder n° 58 van de catalogus: Donald

F. ROWE, *The First 10 Years*, Chicago, 1979, De 'troon' van Drunaeus' astrolabium is uit fraai bewerkt brons gemaakt. Voortgaande op de afmetingen van deze 'troon' (23 bij 26,5 cm) moet de doorsnee van het astrolabium zelf ongeveer 89,5 cm zijn geweest. Als men bedenkt dat het grootste astrolabium dat door Walter Arscenius werd vervaardigd een doorsnee had van 56 cm, komt men wel onder de indruk van Drunaeus' meetapparaat. De ring waarmee het toestel kan worden opgehangen is vastgemaakt aan een schildvormige bronzen plaat die geflankeerd wordt door een meermin en een meerman. Naast siermotieven zijn op de voor- en achterkant van het schild heraldische tekens aangebracht: drie bijen — twee en één, en een gekartelde balk die het veld doorsnijdt. Op het bronzen staafje dat de verbinding vormt tussen de 'troon' en het eigenlijke astrolabium staat de naam van de maker te lezen: *Gualterius Arscenius nepos Gemmae Frisii Lovanij fecit 1576*.

De samensteller van de catalogus is er niet in geslaagd Gerardus Drunaeus te identificeren. Hij leest de naam als «Druncus» en vermoedt dat de opdrachtgever van het astrolabium een Lutherse voorganger was wegens het gebruik van de titel «pastor». Na het verschijnen van de catalogus, waarin een mooie foto van de «troon» werd opgenomen, heeft p. Donald F. Rowe de persoonlijkheid van Drunaeus beter leren kennen. Gerardus Adriaens van Drunen werd in 1570 door de bisschop van 's Hertogenbosch, Laurentius Metsius, prior van Tongerlo benoemd. Terzelfdertijd werd hij begiftigd met de parochie van Retie, waar hij zich door opeenvolgende deservitoren liet vervangen tot hij in 1578 door de gekozen-abt Veltacker uit het ambt van prior werd ontzet en naar de parochie van Retie gezonden om daar de zielzorg uit te oefenen. Dat hij dit met toewijding deed bewijst zijn *Pastorale* (AAT, hs. n° 66), een handboek voor de parochiezielzorg, dat hij in 1573 schreef. Drunaeus bleef enge contacten onderhouden met de Leuvense universiteit, terwijl hij een belangrijke rol speelde in de onderhandelingen van de Tongerlose abdijheren met de bisschop van 's Hertogenbosch over de voorwaarden tot ontkoppeling van episcopaat en abdijbestuur (zie A.M. ERENS, *Tongerloo en 's Hertogenbosch*, Tongerlo, 1925, 209, 282 e.v.). Hij stierf op 3 januari 1603.

Abdij Tongerlo
Abdijstraat, 26
B-3180 Westerlo

L. VAN DIJCK, O. Praem.